

Виходить у Львові щодня (крім неділі і гр. свят) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: уліця Чарнецького ч. 12.

Листа приймають ся лиш франковані

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати поштової.

Рекламації безвпечатанні видні від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в аленції дневників пасажа Гавсмана ч. 9 і в п. к. Старостах на провінції:

на цілий рік К. 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . „ — 40

Поодинокое число 2 с.
З поштовою пересилкою:

на цілий рік К. 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ — 90

Поодинокое число 6 с.

Є. В. Цісар в Празі.

Вчорашне передполудне було присвячене офіційальним прийняттям у Цісаря на замку. О год. 9-ій прибуло духовенство під проводом кардинала Скрбенського. Відтак приймав Цісар депутацію чеської шляхти також під проводом кардинала. Явило ся около 400 шляхтичів. Кардинал Скрбенський промовив до Монарха насамперед по німецьки відтак по чеськи. Цісар відповів по німецьки. Відтак розмавляв з поодинокими членами депутації і звернуло ся загальну увагу, що Цісар перший раз на таким прийняттям розмавляв з чеськими шляхтичами по чеськи. Відтак приймав Монарх інші депутації.

Погода від рана вчора не сприяла, з полудня зірвав ся сильний вихор, а пізніше упав зливний дощ. Цісар в закритім повозі виїхав о годині 2-ій в товаристві намісника гр. Куденгове і дра Кербера до громади Бубенец під Прагою. Бурмістр виглосив коротку промову, на котру Цісар дякуючи відповів. Цісар серед іншальнів публіки поїхав відтак до Голешович, оглянувши тамошні заведеня електричності і удав ся до тунелю міської каналізації. Повитаний тут бурмістром дром Сербом і міским архітектором, Монарх оглянувши підземний тунель положений в глибині двох поверхів під землею.

З Голешович удав ся Цісар до академії Страківської устроєної на взорець Терезіанум у Відні. Тут повитав Цісаря президент кура-

торії ки. Віндінгрец чеською і німецькою промовою. Цісар розмавляв з кількома учениками академії. Коли відїздив, ученики відсипівали по чеськи і німецьки гимн народний. Тимчасом випогодило ся і Цісар у відкритім поїзді повернув до замку на Градчичі.

Перед вечером зложив Цісар візити намісникови і маршалкови.

О годині 8-ій вечером розпочало ся галеве представлєне в Narodni-ím Divadl-i. При вході до цісарської ложки дожидали Цісаря намісник, маршалок, інтендант театру Герольд і директор театру з персоналем. Цісаря, що надїхав о годині 8-ій з генеральним адютантом гр. Паром і в окруженю дружини та др. Кербера і міністрів Гартля і Резека, повитала публіка одушевлєними оплесками.

Намісник представив Цісареві інтенданта театру Герольда, котрий подякував за ті відвідини і представив відтак директора театру і артистів.

Відтак відів намісник Цісаря до двірської ложки, де скоро появив ся, вєсо підняло ся з своїх місць, директор театру підніс з ложки трикратний оклик „Слава“, що вєй присутні повторили, відтак музика заграла народний гимн. Около години 10-ої повернув Цісар до замку, витаний по дорозі товнами народу, що дожидав переїзду Монарха. Доми, куди Цісар переїздив, були величаво ілюміновані.

Справи краєві

(Краєвий бюджет на р. 1901.)

Виділ краєвий приготував для соїму обширне справозданє в справі бюджетовій на рік 1901.

В прелімінарі бюджету на 1901 рік поставлено суму доходів на 21.282.412 К. а розходів на 21.256.591 К. отже з надвишкою в доходах 25.821 К. Доходи мали би складати ся: 1) з т. зв. доходів власних 7.569.151 К. і 2) з доходів з додатків краєвих 13.713.261 К. при задержаню тої самої стопи додатків як в 1899 р. т. є. по 60 сот. в податках ґрунтовім і домовім, а по 66 сот. в податках безпосередних особистих від кожної корони податку державного. Між доходами власними найважнійшу часть становлять доходи з краєвих оплат консумційних, бо 4.944.000 К. а то: а) додаток до державного податку від спиритусу 4.287.000 К. б) оплата краєва від пива 600.000 К. і в) 30% додатку від податку з вина 57.000 К.

Прелімінований додаток від спиритусу опирав ся на тім припущєню, що предложений в мни. році рівнозвучний проект того закона буде в усіх соїмах прийнятий, і вийде в жите уже з 1. січня с. р. До того вимагало ся однодушної ухвали вєїх краєвих соїмів. Оден соїм дальматинський не прийняв того проекту, і ціла акція, уже другими соїмами одобрена, упала.

ЗОЛОТА ІНДИЯ.

(З чеського — Ал. Мртшика.)

Ворачек по довшій часі знов танцював чардаша. В понеділок по храмі, о девятій годині рано.

Жовтневе сонце — не сьвітло. Не показувало ся від суботи. Цілком закритє хмарами, пробивало ся лиш легко там, де були тонші верстви мраків, і никло зараз брудними, болотнистими верствами.

Висока, гладка жердка стояла опущєна сумпо перед коршмою, а мала хоруговка на єй вершку висала перемокла, і не повівала так вєсело своїми біло-червоними красками під голубим небом, як иншими літами; навіть діти не екакали довкола обібраної з кори ялиці, і она стояла сумпо в бездонній калужі липкого, моравського сільського болота, та лиш з корши допосєло ся кілька голосів завмираючої вєселости. Впрочім ціле окруженє робило сумне вражєне пустки.

На сільсєім майдані не видко було людей. Хіба який хлопчиско або дівчина перебїгла часом півперек дороги, задзелєнькотів дзвінок, і дівчина зникла в дверех крамниці. Але ще одно лишило ся тут з вчорашного дня. Препогана, поморщєна і скулена стара баба з цукорками, сиділа на розі корши, і гляділа наїв сїпшими очима на край даху, звідки капляни спадала поволі дощева вода. Коли она

лиш трошки викиляла ся з під окапу, падала їй капля на нос.

Вєселїше було в середині в коршмі. З тяжкими головами, з роздутими від пива жолудками, з підпухлими очима і синїми устами, сиділи довкола округлого стола музиканти, і наливали з малої бочки, де ше на дні хлюпало ся, пива до склянок. Часами починав дехто хрипким голосом сьнівати — але голос видавав ся в яспім пораннім голосє шпикової комнати, де кождий тон лунав як в цивниці, дуже дивно. Часами вєтавали музиканти, аби для себе заграти якої мазурки або польки, але грали вже як на похороні. Кождий тон ішов на півперек. Отже не найдїшла музика. Чимало нот губило ся, деїді акорди звучали лиш в однім тоні, аж вкінці, коли музиці не стало віддиху, виривав ся з трубки або флету такий голос, що справді вєтид було слухати. Неодин такт грало з сїмох музикантів лише трох, бо инші погубили ся в лєї нот і павз. Але честь тим твердим головам з перекривлєними шапками, з надутими лицьями і витріщєними очима, тим, що обертали подертї нотні картки, і не згубили такту. Ту заслугу мав Ворачек, він грав на бомбардоні.

В шинку танцював спершу один різник з сусїдного сєда з жінкою коваля — а відтак єслужниця Януша з Ворачком. Колиб хто хотїв побачити вєсєлого царя з дівчиною в танцю, пєхай би був єуди зайшов; Ворачек був би єго не розчарував. Ворачек танцював, Ворачек сьпівав. Ворачек жив, вєселєв ся і пив, Ворачек „загуляв“. В лївім кутку уст наїв розжованє цигаро, на широкій голові стара,

аж на шию засунєна вояцка шапка, розвєселєні очі, набрязкє лице, мала, суха, коєстєта єтатє....

— Ух-га! — Одну руку держав над головою, притупував, крутив ся чим раз дальше єуди і туди, вівкав і сплював в танцю кризь зуби.

Таких людей, як був Ворачек, називають мабутє в цілїм сьвітї — гуляками. Вийшов з войска, ожєпив ся і дієтав за жінкою дїм і господарєтво. Два тиждні по вєсєлю побив жінку, поганьбив і докоряв їй, що любить добре попоєсти. Між тїм як жінка родила єму діти, познакомивєсь він аж надто з „сивухою“ і так в нїй залюбив ся, що не лишилось єму нічого иншого, як забрати ся з господарєтва і іти за своєю милою в сьвіт широкій. А жид цілий дїм і господарєтво умєстєв на малім куєнику папєру і вже хотїв в найблизших днях завєсти вєсо до єуду в Кьлюбуці. Що то досє ше не стало ся, мав Ворачек лиш свої жінцї завдячувати, котра забравши вєїх своїх четверо дітїй пішла до жида, виганьбила Ворачка перед жидом і упроєсла єго, що ще жєдав. Она надїяла ся на смєртє бабуні, єнащєнина по нїй мала їй номогти.

Ворачек дальше пив. Єго любов до „сивухи“ єтавала чим раз бїльша, єго довг нараєтав. Коли єму вже не давано на борг, ішов з рєзєпки в поле і ловив в сїльця заяці. Тоді коршмар знов наливав, Ворачек гасєв тоді знов огонь в горлі і — як говорив — дальше затрував хробака в жолудку.

Раз впало єму на гадєку, що жите в Тєшанах пічого не вартє, що влаєтивно жінка єто-

Щоби однак прийти в поміч краєвим фондам і винайти инше жерело доходів, рішило ся правительством полагодити тую справу дорогою центрального законодавства. Внесено в раді державній проєкт підвищення державного податку консумційного від спиритусу з 70, взглядно 90 К. на 80, взглядно 110 К. від гектолітра 100% спиритусу і переказаня тої надвишки т. є. 20 К. з кожного гектолітра краям коронним. Проєкт той, прийнятий остаточно 4 п. ст. червня, по одержаню санкції, стане обовязувати з днем 1 вересня.

В наслідок того, цілий прелімінар краєвого виділу, улягне зміні, а іменно не допишуть доходи, первістно вичислені, бо дістане ся з самого підвищення податку консумційного, вже лиш за 4 місяці, 1,700.538 К., так, що т. з. доходи власні представлять суму 5,638.022 К. замість сподіваних 7,569.151 К., отже внесе дійсний педобір 1,905.338 К. А на покритте того недобору не наміряє виділа краєвий імати ся ще яких нових додатків, тільки предложити соймови проєкт зяття позички на 2,000.000 К. на 4 $\frac{1}{2}$ %, котру би амортизовано в трех літах, почавши від 1902 року.

Промова посла Барвіньського

в загальній розправі над бюджетовою провізорією на 56. засіданю Ради державної дня 3. червня 1901 року.

(Конєць).

При сій нагоді мушу звернути і на зверхні річи, які стоять в звязи з національною рівноправністю. Мимо частих домагань, не бачимо руских написів на урядових будинках і бюрах адміністраційних властей, а також на деяких ще двірцях залізничних східної Галичини. *так є!*

Тривкий національний мир можна осягнути лише заспокоєнем національних і культурних потреб руского народу, а в тім згляді і міністерство просьвіти має широке поле. При всяких нагодах виказував я нераз, що подвигнене рускої народности, свободний розвиток рускої мови, літератури і науки в тій мові, має з державною становища важне значінє і є не лише домаганєм справедливости, але й державною справою *(оплески)*.

Передо всім звертаю увагу міністерства на хосенну і живу діяльність наукового товариства ім. Шевченка, котре протягом несповна ще десятиліття на поли рускої літератури і науки

осягнуло значні успіхи і нашло признанє таких поваг, як: Ягіч, Брюкнер, Пшип і ин. *(слухайте! слухайте!)* Ціла громада молодих письменниских талантів повизла ся, розпочато дослїди на ріжних полях, і тим способом нагромаджено багато цінного материялу. Товариство розвинуло дуже широку видавничу діяльність, але фонди его не вистарчають на се і винадало би підмогу, уділовану міністерством, побільшити та вставити в бюджет на слїдуючий рік *(примакнуванє!)*

Далїше зазначаю, що в Галичині все ще замало середних шкіл, хоч кілька нових останніми роками отворено. Особливо число руских середних шкіл не відповідає ані числу і потребам руского населєня, ані місцевим відносинам. Для того до сойму вношено петиції о засноває рускої гімназії в Станиславові, котрі відіслано опісля міністерству просьвіти, однак тут полагоджено їх некорисно, з увагою, що нема потрібних учительських сил.

Признаю, що в Галичині все ще не достає потрібних сил для шкіл середних взагалі, але в польських гімназіях є більше як 30 руских учителїв, з котрих найменше 18 можна би ужити в руских гімназіях, отже засноване рускої гімназії з того взгяду не насуває трудностей. Засноване рускої гімназії в Станиславові було би потрібне і тому, щоби приєпорити людеї для духовного стану, бо є недостаток єввященїїв.

Найвищий вже час був би, подумати про рускі катедри на філософїчнім виділі у Львові, щоби кандидати учительскі для руских гімназій образували ся в рускій мові. Надеяло би в тій ціли давати визначним учителям стипенді на наукові подорожї, щоби могли приєпорити ся до доцентур. Прошу отже п. міністра просьвіти про се подумати в слїдуючїм бюджеті.

Ще гірше стоять шкільні справи на Буковині, про котрі хоч коротко згадаю. Для образования учителїв і учительок народних шкіл є лише німецка семинарія, з котрої мають виходити учительскі сили для руских шкіл, в т. зв. руских паралельках при німецкій гімназії в Чернівцях учать лише двох предметів по руски, в Чернівцях нема навіть рускої народної школи. Нема також руских єввященїїв православних, щоби по руских громадах могли повнити душпастирскі обовязки, а сему можна би зарадити, як би давано стипенді з релїї. фонду кандидатам духовного стану.

На останку скажу кілька слів про становище мого клубу, котрий поручив мені забрати слово в сій розправі. Ми будемо голосувати за провізорією бюджетовою, з становища державної konieczности, але доперва в розправі

над цілим бюджетом будемо могли зазначити наше становище супроти правительства і ви сказати ся що-до довіря, а наше становище устроїмо відповідно тому, як правительство вдоволишь потребам народности заступленя в нашїм клубі.

Мусимо домагати ся повної народної рівноправности на основі хрестияньської справедливости, котра єдино може заспокоїти веї народи нашої держави, бо як один австрійскій політик сказав, „лише там, де право і справедливість торжествують, може найти приєтано вище внутрішній мир і свобода“ *(живі оплески, бесідникови складають желаня)*.

Новинки.

Львів дня 14 го червня 1901.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Самборі з групи сїльских громад розписала президиї ц. к. Намісництва на день 18-го липня.

— **Іспит зрілости** в польській гімназії в Перемисли відбув ся в днях від 1. до 10. с. м. під проводом краєв. інспектора п. Левіцкого. Іспит здали: Ст. Антонович, С. Балъ, Евг. Батицкий, Зд. Бурдон, В. Ченпе, С. Гане, Т. Гоженський, Л. Гуттенберг (з відн.), Е. Герви, М. Кастлер (з відн.), Ст. Кендзерскій, В. Келяр (з відн.), Ст. Костанський, Б. Липбанк, Ів. Мавє (з відн.), К. Міхаловскій, Г. Мерзвінскій, Вол. Ольшевскій, О. Орловскій, Миколай Осада (з відн.), Ів. Руж. Ант. Сменда (з відн.), Ів. Шток (з відн.), Стан. Студзінскій, Ю. Шиндер, Анд. Течек, Ж. Вілтер, Ст. Відух і Р. Волль. Пятьох абітурієнтів одержало поправку, а двох репробовано на рік.

— **З Улашковець пишуть нам:** Відбуєт єв. Покра Хрестителя в церкві оо. Василїян розпичє ся порядком місячним дня 4-го п. ст. липня, вечірньо, проповідно і обходом, а тревати буде аж до 8-го липня. — Хто вибирає ся на сєй відбуєт, а хоче користати з місячних наук, нехай завчасу прибуде до Улашковець.

— **Руский театр**, під дирекцією дра Гриневецкого, приїхав до Львова і даєт перше представлєнє в суботу, дня 15 с. м. Відограна буде народна драма п. з. „Лидівка-вихрестка“ Тогобичного. В неділю: „Хата за селом“ Крашевского. Театр забавить у Львові три або чотири тиждї.

— **Перервана залізниця.** З Станиславова доноєть: В наслідок хмаротому залізничий шлях

їть ему на заваді і що жид замість горівки продає вже лиш воду. З тих причин сказав одиє красної неділі своєму родичному сєлу „працай“ і пішов в широкий єввіт збирати досьвід. Так утік від жінки і лишив їй лише довги і діти, про котрі цієля его гадки має старати ся Господь Бог, наш Отець всевишний. Віп старає ся навіть о птиці — то й на его діти не забуде.

Першим наміром Ворачка було вивандрувати до Америки, або як він єї називав до „Золотої Індії“, але що не мав ніяких средств на дорогу, застряг в Берні і товк ся якийсь час по бернєвських фабриках. Довго не було про него піякої чутки, аж раз принесла часопись вість, що він в одній бійці вибив одному товаришеви око і за те дістав ся на два роки до Іванової хати.

По двох роках привів его жандарм шупасом до Тешан.

На питанє, хто его привів, відповідав їдко:

— Мій надворний стрілець.

Від часу як Ворачек вийшов з тюрми, поправив ся. Працював, молотив у порядного газди і дбав вже о свої діти.

Коли привів свого найстаршого сина записувати до школи, увійшов з відкритою головою, з гладко обголєним лицем і в новій бархетовій блузї. В поставі старого воляка, відозвав ся до управителя школи:

— Пане учителю, хочу з моїх дітїй зробити порядних людеї а не таких гультаїв, як я.

Учитель цоторгав свою кінчасту бороду і спитав як називає ся дитина.

— Варнава, пане учителю, все називає ся Варнава.

Учитель записав Варнаву до каталогу і писав далїше.

Ворачек все ще не рушав ся.

— І ще щось, пане учителю — відозвав ся параз. — Дайте мому Варнаві десятиака, аби нильно ходив до школи і колєсь міг побачити Золоту Індію. — Коли отець не міг там дістати ся, то нехай хоч син заїде туди. Правда, пане учителю, чи ні?

— Так — добре, але не задержуйте нас, не задержуйте — відправив его учитель і стрінуючи чорнило з пера, кашпув нехотячи на чобіт Ворачка.

— То добре — відповів Ворачек і пішов до дому.

Ішов тяжким, непевним ходом.

— Золота Індія, не хочу з него мати гультая — бурмотів до себе ще перед шкільним огородом.

Перед коршмою задержав ся і приглядав ся з недовірієм єї хорошому зверхньому виглядови. — Над дверми висїла вписка, а між вікнами таблиця з цїсарским орлом і нашїєм „ц. к. трафіка“. Витягнув кашпук з кишпї, здусив его в долони, в кашпуку було лиш малюло що. Хтось отворив двері, на Ворачка повїяв дуже приємний запах его колишньої любки. То привело ему на гадку цілий ряд приємних хвиль, які колєсь з нею провів — і він кинув оком до сїний.

— Ну, за здоровлє Варнави можу чей одну випити. Нехай там! — І з усміхом на лиці і з широкими намірами в голові, широким кроком переступив поріг мешканя любки і сїв на лаві. Було там хорошо, біло, чисто і запашно. Один одинокий поцілуй і Ворачек почав випрямлювати ся, вертїти ся на криєлі, немов би хотїв в своїм путрі щось розігнати а не міг. Стара, грїшна кров в его тілі почала бурити ся. За кождим зловом покуєа більшала і до грїха був лиш один крок.

Довго держав ся, довго опирав ся, глєдив свою любку, приговорював їй — „ні, не можна, иншим разом — нині вже за пізно“ — нічого не помогло. Приїшла ему на гадку жінка, але тим гірше, его любка нагнала ему тільки сорому в лице, що він почервоїв і спуетив очі. Та гадка о жінці найбільше ему властиво пошкодила. Він ніколи не бояв ся жінки, а тепер боїть ся. — Тьфу! Аж сплюнув і перепросив любку новим поцілуєм.

— Добре? — почув в собі заманчивий голос.

— Добре — відповів Ворачек — і сего дня приїшов домів аж о півночі, розлюблений, розвеселений, з сияючими слїдами забороненої розкоші давної любки в очах і в лиці.

То було два місяці перед храмом і від того часу не було кінця его забавам. Він сам чув, що вже пропадає. Старав ся, дуже старав ся, але не міг собі помігти. Чар грїха був єнльнійший як его добра воля...

„НЕКТАР”

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торгівлі і складів чаю Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. паворні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двора царско-російського.

Паворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix

Золотий медаль

Grand prix в р. 1900,

найвища відзнака на загальних виставах в Парижі,

найвища відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.

найвища відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Ціни.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	34	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15.20	11.—	10.—	9.—	8.20	7.60	6.70	5.80	5.20	4.30	6.70
1/2	7.60	5.50	5.—	4.50	4.10	3.80	3.35	2.90	2.60	2.15	3.35
1/4	3.80	2.75	2.55	2.25	2.05	1.90	1.70	1.45	1.30	1.10	1.70
1/8	—	—	—	—	1.05	—95	—85	—75	—65	—55	—85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаківане безплатно.

ОБРАЗИ СВЯТИХ

Важне для родин і шкіл!

- Вечеря Господня *Леонарда да Вінчі* рит. на міді величини 44×80 см. 12 зр.
- Сикстинська Мадонна *Рафаеля* величини 41×31 см. 4 зр.
- Непорочне почаття *Мурілля* величини 42×32 см. 4 зр.
- Христос при киринці з Самаританкою *Карачіого* величини 37½×63 см. 4 зр.
- Есея Номо *Гвіда Рені* вел. 49×39 см. 5 зр.
- Христос несучий хрест *Рафаеля* величини 52×36 см. 4 зр.

Всі ті образи (пітихи) наведених славних малярів пові, падають ся дуже добре до пікі і суть о 50% дешевші як в торгівлях образами. Висилають ся лише за послїдлатою вже офранковані. Замовляти у Р. Хомицького, Львів, ул. Чарнецького 12.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **153** ілюстрацій хромолїтоґр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, есть літератским явищем не малої ваги. Розійшлось его в 4-ох виданнях більше як півтора мільярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи параз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовлення приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.

Ново отворена Агенція дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає оголошення до всіх дневників

і також пренумерату на всі часописи краєві і заграничні.